

Завдання

**II (районного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури**

Шифр _____

10 клас

Мова										Література						Усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1-6	7-9	10	11	12	13	го

Українська мова

1. Складіть і запишіть роздум (обсяг – 5-7 речень), що містить відповідь на одне з поданих запитань. Дотримуйтеся публіцистичного стилю.

- Які народні традиції слід зберігати?
- Навіщо людині родина?
- Чи занепала нині українська пісня?
- Чи варто навчатися грамотності в добу комп'ютеризації?
- Чи кожна людина заслуговує на повагу?

(12 б.)

2. У поданих словах поставте наголос. Слова з подвійним наголосом підкресліть.

Зібрання, одноразовий, курятина, байдуже, вимога, одинадцять, фартух, чорнослив,
маркетинг, водночас.

(5 б.)

3. Заповніть таблицю.

Слово	Його лексичне значення	Приклад уживання слова (словосполучення)
писемний		
письменний		
вдача		
удача		

(4 б.)

4. Запишіть речення, виправивши помилки у фразеологізмах.

1. Нове обладнання шкільного стадіону кидається в очі _____.
2. Команда футболістів може звернути гори _____.
3. Від успіхів у переможців спортивних змагань часом крутиться голова _____.
4. Уникання тренувань виводить тренера із себе _____.
5. Перед грою кожен спортсмен має взяти себе в руки _____.

(5 б.)

5. Запишіть словосполучення, поставивши їх у формі орудного відмінка однини.

найрідніша	душа	—
найтяжча	нестача	—
дитяча	суміш	—
терпляча	мати	—

(4 б.)

6. Запишіть іменники, поставивши їх у формі кличного відмінка однини.

Побратим Назар, сестра Надія, дідусь Матвій, сусід Сергій, добродій Петро, бабуся Любов Іванівна.

(3 б.)

7. Перепишіть, числа записуючи словами.

Упродовж 150 років, на 729 сторінці, близько 800 метрів, до 270 книжок, між 40 й 93 днями, після 360 кілометрів, у другій половині 1990-х років.

(7 б.)

8. Подані складні речення перебудуйте на прості, ускладнені дієприкметниковими або дієприслівниковими зворотами.

Якщо пізнаєш себе, пізнаєш усе. Якщо не пізнаєш себе, все життя ходитимеш у темряві. Рана, яку нанесли мечем, заживає. Рана, яку заподіяли словом, не заживе. Інколи через одну-єдину петлю, яку хтось необережно спустив, розпускається все мереживо. Якщо обрав мету, про дорогу не турбуйся.

(4 б.)

9. Розставте розділові знаки.

Актуальність Шевченка сьогодні не тільки в тому що він порушував важливі вічні питання або дав нам відповіді на них адже кожне покоління мусить само шукати відповіді на питання поставлені часом. Нині ми повертаємося лицем до загальнолюдських цінностей а отже й до творів Шевченка.

Читаючи Шевченка люди може й не замислюються над порушеними поетом проблемами. Вони просто читають «Кобзар» і ця велика книга випрямляє підносить пробуджує в людині Людину (За Є. Сверстюком).

(3 б.)

10. Відредагуйте словосполучення.

За обоюдною згодою, не маю мелочі, затягувати прийняття рішення, користуватися пошаною, двомісний номер, два головних принципи, добробут покращився, у тексті зустрічаються помилки, навчатися музиці, покращувати рівень життя.

(5 б.)

10 клас

II. Українська література

Завдання 1-6 передбачають коротку відповідь (одне або кілька слів), яку треба вписати у вільний рядок.

1. Зі скількох розділів складається повість, у якій йдеться про події, що відбуваються в Семигорах?

2. Яке справжнє прізвище автора твору, «Подоріжжя од Полтави до Гадячого»?

3. Хто розповів Мелашці про Самсона, який левові щелепу роздирає? _____

4. На честь кого названо садибу «Хутір Надія»? _____

5. Визначте письменника за такими ключовими словами: *Протасій Пеньонжка, Бобринецьке повітове училище, «Чабан».* _____

6. Хто «об'явився у волості небожем Окуня»? _____

(6 б.)

Завдання 7-9 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й обведіть кружечком букву, яка йому відповідає.

7. Остання глава роману про Чіпку має назву

А «Старе – та поновлене!»

Б «Так оце та правда!»

В «Лихо не мовчить»

Г «Дознався»

(1 б.)

8. Улюблена мелодія Івана Нечуя-Левицького –

А «Appassionata»

Б «Місячна соната»

В «Лебедине озеро»

Г «Фантастична симфонія»

(1 б.)

9. Мольєрівський Журден за своєю життєвою філософією близький до

А Чіпки Варениченка

Б Карпа Кайдашенка

В Мартина Борулі

Г Зигмунта

(1 б.)

У завданні 10 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Відповідь упишіть під завданням у такому форматі: 1) А, 2) Б, 3) В, 4) Г.

10. Установіть відповідність.

<i>Ключові слова</i>	<i>Художній твір</i>
1 ремарка, п'яльце	А «Мойсей»
2 Мазури, «проше вас»	Б «Сойчине крило»
3 Женева, біблійний вислів	В «Мартин Боруля»
4 Порт-Артур, «На лоні природи»	Г «Кайдашева сім'я»
	Д «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

1) __, 2) __, 3) __, 4) __ .

(4 б.)

Завдання 11-12 передбачають письмову відповідь на запитання (обсяг відповіді обмежено кількістю рядків).

11. Як називається улюблена картина Івана Нечуя-Левицького? Хто її автор? Коротко опишіть, що на ній зображено.

(3 б.)

12. Що Ви знаєте про щоденник самогубця? Яким чином він пов'язаний з Іваном Франком?

(3 б.)

III. Творча робота

Напишіть **твір** на одну з тем (орієнтовний обсяг – 1,5-2 с.).

1. Чи можна життєвий вибір Грицька Чупруненка вважати вдалим? (за романом Панаса Мирного та Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»).

2. Засоби комічного в повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

